

3 najważniejsze zasady, jak skutecznie uczyć online.

Prosty poradnik dla szkół i uczelni przygotowany przez Martę Kozak-Gołębiowską, dyrektor Działu Edukacji Cyfrowej Uczelni Vistula.

Polskie szkoły i uczelnie przeżyły w ostatnich tygodniach rewolucję. W ciągu zaledwie kilku dni, w większości bez przygotowania, musiały wskoczyć w XXI wiek i świat edukacji cyfrowej. Bez wymaganego sprzętu, narzędzi, ale przede wszystkim bez świadomości, jak bardzo cyfrowa edukacja różni się od tej w klasie. Nauczyciele i wykładowcy, uczniowie i ich rodzice podjęli ogromny wysiłek, by przeprowadzić tę rewolucję. Trzymając się kilku prostych zasad, mogą znacznie ułatwić sobie pracę i uzyskać lepsze efekty.

Zasada 1. Dystans ma kluczowe znaczenie – pokonajmy brak kontaktu twarzą w twarz.

Ucząc w klasie nauczyciel czy wykładowca stale obserwuje zachowanie uczniów i może na nie reagować w czasie rzeczywistym. Chodzi nie tylko o przygotowany przez niego materiał, ale w dużej mierze także o charyzmę, osobowość, mimikę i gestykulację, dramaturgię oraz tworzenie dynamiki zajęć. Nauczyciel działa na wszystkie zmysły odbiorców. Do tego dochodzi otoczenie – wszystko ma znaczenie: jakość pomocy naukowych w sali, jej kolor i wygoda krzeseł. Nauczyciele i wykładowcy latami wypracowują swój styl pracy w klasie, a potem uczą się każdej kolejnej grupy słuchaczy. Nagle to doświadczenie staje się praktycznie nieprzydatne. To oznacza, że muszą gruntownie zmodyfikować dotychczasowe metody.

- Materiał do nauki online musi być dostosowany do różnych typów odbiorców. Warto zwrócić uwagę na potrzeby wzrokowców i słuchowców, sprawić by materiał był atrakcyjny dla każdej z tych grup np. ciekawy wykład na żywo uzupełniony wykresami, obrazkami, grafikami. Dobrze jest też pamiętać, że dotychczas wyróżniający się w klasie ekstrawertycy, mogą potrzebować więcej uwagi niż dotąd, a introwertycy przyswajają materiał szybciej niż w klasie. Uwaga na osoby niedowidzące lub niedosłyszące!
- Osobowość nauczyciela, kluczowa przy nauce twarzą w twarz, ucieka na dalszy plan. Konieczne są nowe, angażujące formy zajęć. Warto projektować ćwiczenia, pytania otwarte, quizy i wprowadzić forum dyskusyjne.
- Trzeba pamiętać, że nawet w nauce online kluczowy jest realny kontakt z drugim człowiekiem – ważne jest budowanie społeczności uczniów, spotkania na żywo w czatach i innych narzędziach. Bez względu na formę nauki, zachowany musi być regularny kontakt nauczyciela z uczniami (e-maile, czaty, fora).

Zasada 2. Wybór narzędzi: darmowe czy płatne?

To, że w ostatnich tygodniach przeszliśmy rewolucję, nie znaczy, że nie mamy pod ręką gotowych, sprawdzonych narzędzi. Wiele z nich jest za darmo. Szkoły mogą korzystać z Google Classroom, prostej

i funkcjonalnej platformy, która pozwala prowadzić zajęcia i organizować pracę uczniów – przysyłać im materiały i sprawdzać wykonane zadania. Szkoły muszą oficjalnie zarejestrować swoje konto G Suite (dostęp jest dla nich darmowy). Podobnie działa pakiet Microsoft. Po zalogowaniu w nim placówki edukacyjnej, usługi są bezpłatne. Na uczelniach najlepiej sprawdza się platforma Moodle (trzeba nad nią popracować, żeby dostosować ją do swoich potrzeb). Warto też korzystać z narzędzi popularnych w biznesie: Google Hangouts, Zoom, Google Meets w pakiecie G Suite oraz Teams w pakiecie Microsoft. Wszystkie one umożliwiają spotkania „na żywo” z wykorzystaniem mikrofonów w telefonach lub na komputerach oraz kamer.

Placówki edukacyjne, dotąd głównie uczelnie, które długoterminowo stawiają na naukę online, inwestują w dedykowane platformy. Wówczas mają pewność, że platforma „pomieści” wszystkich studentów i materiały, i spełni ich oczekiwania. Np. odrębnych narzędzi mogą potrzebować studenci architektury czy filologii. Jeśli uczelnia czy szkoła chce zainwestować w tworzenie profesjonalnych szkoleń e-learningowych, warto rozważyć takie narzędzia, jak Articulate Storyline czy Adobe Captivate (zagraniczne firmy) lub polskie Neducatio. Do profesjonalnych szkoleń trzeba też będzie nagrywać lektora oraz filmy. Warto to przewidzieć projektując budżet i proces tworzenia kursu.

Zasada 3. Monitorowanie efektów, czyli jak nam idzie.

„Last but not least” – ostatnią, ale z pewnością nie najmniej ważną rzeczą, na jaką musimy się przygotować, jest monitorowanie efektów nauki. To kluczowe, bo w przeciwieństwie do klasycznej lekcji, nauczyciel nie jest w stanie sprawdzić, na ile uczeń uważał podczas zajęć. Musimy precyzyjnie zaprojektować proces i narzędzia do sprawdzania wyników i monitorowania efektów kształcenia. To mogą być pre-testy i post-testy, ćwiczenia i quizy w trakcie szkolenia, odznaki, rankingi. Nic, podobnie jak w procesie przekazywania wiedzy, nie zastąpi jednak kontaktu z człowiekiem. Nie wolno ucznia czy studenta zostawić z materiałem sam na sam. Nauczyciel czy wykładowca musi być z nimi w regularnym kontakcie, dawać wskazówki i wsparcie. Bez tego efekty kształcenia nie będą zadowalające.

Korzystajmy ze sprawdzonych wzorców.

Polska branża e-learning rozwija się prężnie już od początku lat 2000. Na początku zawojowała świat biznesu, ale od dobrych kilku lat znajduje też swoje miejsce w edukacji, szczególnie na uczelniach oraz kursach dla profesjonalistów. Uczelnie z całego świata udostępniają swoje zajęcia – często bezpłatnie – na platformach Coursera, Khan Academy, Future Learn. Działa też polska platforma tego typu: Navoica. Akademia Finansów i Biznesu Vistula od 6 lat prowadzi w formule online trzy kierunki studiów: Ekonomię, Finanse i rachunkowość oraz Zarządzanie. Mamy w Polsce wielu świetnych specjalistów i zasoby wiedzy, z których można - i warto - teraz korzystać.

O autorce: Marta Kozak-Gołębiowska jest dyrektorem Działu Edukacji Cyfrowej Uczelni Vistula, specjalistką ds. komunikacji, wykładowcą akademickim i filologiem. Od 15 lat specjalizuje się w edukacji online, tworzy zasady i narzędzia dla e-learningu w Polsce. Jest też mamą dwóch uczennic.

Dodatkowych informacji udziela:
Anna Jaglińska-Prawdzik
PR Manager
Uczelni Vistula
tel.: 506 195 376
e-mail: a.jaglinska@vistula.edu.pl

Akademia Finansów i Biznesu Vistula tworzy, wraz ze Szkołą Główną Turystyki i Hotelarstwa Vistula, filary dynamicznie rozwijającej się Uczelni Vistula. Wyróżniają nas kierunki praktyczne, które zapewnią naszym absolwentom sukces na rynku pracy w dynamicznie zmieniającym się otoczeniu gospodarczym w Polsce i Europie. Nasi wykładowcy są wybitnymi autorytetami i praktykami. Ścisłe współpracujemy z biznesem i organizacjami międzynarodowymi. Obecnie kształcimy ponad 6 tysięcy młodych ludzi ze 100 krajów.